

СТРАТЕГІЇ ЦИФРОВОЇ ОСВІТИ: ЗАСОБИ, МЕТОДИКИ, ТЕХНОЛОГІЇ, СИСТЕМИ

Digital Education Strategies: Tools, Methods,
Technologies, Systems

БОНДАРЕНКО Тетяна⁵⁹

Українська інженерно-педагогічна академія
м. Харків, Україна

Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського
м. Київ, Україна

ORCID: [0000-0001-9879-0319](https://orcid.org/0000-0001-9879-0319)

E-mail: bondarenko_tc@uipa.edu.ua

КНЯЗЄВА Вікторія⁶⁰

Українська інженерно-педагогічна академія
м. Харків, Україна

ORCID: [0000-0002-3106-4897](https://orcid.org/0000-0002-3106-4897)

E-mail: vitok911@ukr.net

ВІДКРИТІ ОСВІТНІ КУРСИ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ У СУЧАСНОМУ ЦИФРОВОМУ ПРОСТОРІ ВИКЛАДАЧА

У публікації розглянуто сучасні погляди на онлайн-освіту. Розкрито відкриті освітні ресурси та онлайн-платформи які дають можливість занурювати здобувача освіти та викладача у віртуальний простір та навчатися без допомоги викладача завдяки наповненому мультимедійному контенту та зручному графіку опанування теми або всього предмета.

Ключові слова: відкриті освітні курси, цифрові технології, онлайн платформи.

Open Educational Courses as an Effective Tool in the Modern Digital Space of the Teacher. The publication presents modern views on online education. Open educational resources and online platforms that allow immersing the student and the teacher in the virtual space and learning with/without the teacher's help through rich multimedia content and a convenient schedule for mastering a topic or an entire subject are revealed.

Keywords: Open Educational Courses, Digital Technologies, Online Platforms.

Вступ. Відкриті освітні курси, які ще називають масовими відкритими онлайн-курсами (Massive Open Online Course – MOOC), уможливають навчання у викладачів провідних світових університетів – людей, які мають вагу в академічному світі, а також влитися в мультинаціональну студентську групу (на дискурс-форумах), отримати документ, що підтверджує успішне опанування курсу. Найбільші онлайн-платформи розміщують відеоматеріали та

⁵⁹© БОНДАРЕНКО Тетяна (BONDARENKO Tetiana)

⁶⁰© КНЯЗЄВА Вікторія (KNIAZIEVA Viktoriia)

проводять оцінювання здобутих знань. Відмінність полягає в тому, які саме курси запропоновано, хто і як їх читає. Це новий напрям у цифровому освітньому просторі, який відкриває можливості оволодівати новими знаннями та набувати нових умінь за допомогою інноваційних інструментів та гнучкого їх використання.

Мета, методи і підходи. Мета дослідження – проаналізувати сучасні тенденції щодо напрямів та особливостей застосування відкритих освітніх ресурсів, зокрема адаптивності їх до сучасного освітнього цифрового простору викладача.

Основні результати. Сучасний цифровий простір для викладача – це великий океан можливостей. Цифрові інструменти та технології змінюють спосіб, яким ми навчаємо і навчаємось. Наведемо кілька ключових аспектів цього простору [1, 2].

Онлайн-платформи для навчання: можливість проводити заняття в онлайн-режимі через платформи, зокрема такі, як Zoom, Microsoft Teams або Google Meet, що робить навчання більш доступним і гнучким.

Електронні засоби навчання: інтерактивні відеоуроки, вебсемінари, інтерактивні онлайн-підручники, віртуальні лабораторії – усе це сприяє створенню захоплюючого й ефективного навчання.

Соціальні медіа та блоги: викладачі можуть використовувати соціальні медіа, такі як Twitter, LinkedIn або навіть TikTok, для спілкування зі студентами, ділитися корисними матеріалами та стимулювати обговорення.

Адаптивні платформи: платформи, які адаптуються до потреб кожного студента, надаючи індивідуальні завдання та рекомендації для кожного учня, можуть значно підвищити ефективність навчання.

Інструменти, оцінювання та звітування: електронні засоби для проведення тестування, оцінювання та моніторингу успішності студентів дають змогу викладачам швидше отримувати зворотний зв'язок та адаптувати свої методи навчання.

Віртуальна й доповнена реальність: застосування VR та AR може зробити навчання більш інтерактивним та залучити більше людей, пропонуючи досліджувати складні концепції у віртуальному середовищі.

Усі ці інструменти відкривають безліч можливостей для викладачів, щоб зробити навчання більш ефективним, захоплюючим та інтерактивним.

Відкриті освітні курси – це потужний інструмент у сучасному цифровому просторі викладача з багатьма перевагами.

Глобальний доступ: освітні онлайн-курси надають знання будь-якій людині з доступом до інтернету. Це особливо важливо для студентів, які не мають можливості здобути традиційну освіту через обмеження в ресурсах або географічну віддаленість.

Гнучкість у навчанні: відкриті курси зазвичай пропонують гнучкий графік, що дає змогу студентам навчатися у власному темпі і в зручний для них час.

Розширення аудиторії: викладачі можуть залучити більше студентів та мати вплив на більш широку аудиторію, що сприятиме їхній популярності та впливу в освітній галузі.

Інновації в навчанні: цифрові технології дають можливість використовувати різноманітні інтерактивні методи навчання, зокрема такі, як відеоуроки, інтерактивні вправи та вебінари, що підвищують рівень якості освіти.

Збільшення авторитету: відкриті онлайн-курси дають можливість підвищити авторитет викладачів, виявити рівень їхніх знань та експертність у певній галузі.

Можливості співпраці: викладачі можуть співпрацювати з колегами з різних країн у створенні спільних курсів, що сприятиме обміну знаннями та культурній різноманітності.

Оновлення і вдосконалення: оскільки матеріали відкритих курсів зазвичай доступні для широкої аудиторії, викладачі можуть мати зворотний зв'язок від студентів та розвивати свої курси на основі цього зворотного зв'язку.

Відкриті освітні курси є потужним інструментом для викладачів, які бажають розширити свій вплив, удосконалити навички викладання та надати знання більшій кількості людей.

Популярними є платформи онлайн-курсів, які дають змогу навчатися самостійно [3].

Coursera – масштабна (www.coursera.org). Онлайн-платформа «Coursera» почала роботу в 2012 році; у цьому ж році в розділі «Освіта» рейтингу вебсайтів журналу «Time» Coursera посіла перше місце.

Khan Academy – інтерактивна (www.khanacademy.org). Khan Academy – «відкрита» онлайн-платформа; це означає, що для початку занять не потрібна реєстрація безпосередньо на ресурсі, достатньо облікового запису в Google або Facebook.

EdX – професійна (www.edx.org). EdX – спільний проєкт Гарвардського університету й МТІ, що пропонує пройти онлайн-навчання за такими напрямками: комп'ютерні технології, хімія, математика, етика, музика, статистика, література (24 напрями).

Udacity – спеціалізована (www.udacity.com). Платформа Udacity – приватна розробка, орієнтована більше на вивчення матеріалів ІТ-тематики (інформатика, програмування); платформу створено групою вчених на чолі із Себастьяном Труном, інженером Google, яка займається робототехнікою.

Canvas Network – демократична (www.canvas.net). Проєкт Canvas Network відрізняється великою різноманітністю курсів, які здійснюють різні за рівнем підготовки та напрямом діяльності люди: доктори наук, менеджери, письменники; курси не мають єдиного підходу до викладання.

Udemy – різноманітна (www.udemy.com). Освітні проєкти розподілено на 16 категорій, серед яких є комп'ютерні й гуманітарні дисципліни, а також рукоділля, мистецтво та фотозйомка.

Висновки. Безперечно, можна говорити про переваги МООС: доступність (будь-яка людина, яка має інтернет, може отримати доступ до освітнього контенту від провідних університетів та інституцій різних країн); гнучкість (навчання в індивідуальному темпі, що дає змогу студентам навчатися в зручний для них час); широкий вибір тем (курси, що охоплюють широкий спектр дисциплін, від інформатики та інженерії до гуманітарних і соціальних наук); економічна ефективність (більшість курсів пропонують свої послуги безкоштовно, тоді як деякі з них можуть стягувати номінальну плату за сертифікат про завершення курсів); інтерактивність і співпраця (часто містять інтерактивні елементи, зокрема такі, як дискусійні форуми, вікторини та завдання, що сприяють залученню студентів та їх співпраці); розвиток навичок (здобуття не лише академічних знань, а й розвиток різних практичних навичок); глобальна навчальна спільнота (залучення учасників з різних країн світу та створення різноманітної навчальної спільноти, де люди можуть обмінюватися ідеями, поглядами та культурними особливостями); можливості навчання впродовж життя (курси задовольняють потреби студентів різного віку та походження, роблячи освіту доступною впродовж усього життя).

Отже, МООС демократизують освіту, пропонуючи високоякісні навчальні ресурси для всіх, хто бажає вчитися, незалежно від обставин чи місцезнаходження.

Список використаних джерел:

1. Карташова Л. А., Чхало О. М. Створення персонального навчального середовища: застосування відкритого й загальнодоступного web-інструментарію. *Комп'ютер у школі та сім'ї*. 2017. № 4. С. 19–24.
2. Цифрова компетентність сучасного вчителя нової української школи: зб. тез доповідей учасників всеукр. наук.-практ. семінару / за заг. ред. О. Е. Коневщинської, О. В. Овчарук. Київ: Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України, 2018. 61 с.
3. Paul Kim. Massive Open Online Courses: The MOOC Revolution. Taylor & Francis. 2014. 166 p.

References:

1. Kartashova L. A., Chkhalo O. M. Stvorennia personalnoho navchalnoho seredovyshcha: zastosuvannya vidkrytoho y zahalnodostupnoho webinstrumentarii. *Kompiuter u shkoli ta simi*. 2017. № 4. S. 19–24.
2. Tsyfrova kompetentnist suchasnoho vchytelia novoi ukrainskoi shkoly: zb.tez dopovidei uchasnykiv vseukr. nauk.-prakt. seminaru / za zah. red. O. E. Konevshchynskoi, O. V. Ovcharuk. Kyiv: Instytut informatsiinykh tekhnolohii i zasobiv navchannia NAPN Ukrainy, 2018. 61 s.
3. Paul Kim. Massive Open Online Courses: The MOOC Revolution. Taylor & Francis. 2014. 166 p.